№ 16. 1831

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag den 23 January.

NEDERLANDEN.

Breda, den 22sten January.

In de *Gorinchemsche Courant* van den 16den dezer komt, onder den titel van *Katechismus over de toekomst*, een artikel voor, dat veelen ergernis zal gegeven hebben en, onbetwistbaar, eene algemeene afkeuring verdient. Indien het, in sommige omstandigheden, nuttig en noodig kan zijn, de godsdienst, ja zelfs bijzondere godsdienstige leerstellingen in staatkundige beschouwingen te mengen, de wijze van behandeling, in genoemd artikel gevolgd, is ten eenemale ongepast. Zij is vooral ongepast in een dagblad, hetwelk zich, bijzonder in deze tijden, eendragt en verbroedering *moet* voorstellen en geene scheuringen vergrooten, die, helaas! reeds te veel leeds in de Christen maatschappijen berokkend hebben.

Ons gevoelen kan in dezen niet verdacht voorkomen. Wij hebben nimmer, waar het pas gaf, onze gevoelens ook, in het godsdienstige (naar ons inzien naauw met het staatkundige in verband) verbloemd, en het karakter van ons blad duidt genoeg aan; welke leer persoonlijk de onze is. Geen eerlijk man, die in dat punt niet voor zijne gevoelens durft uitkomen! Maar, wat wij voor ons zelven verlangen, kennen wij ook anderen toe. Alle zaken zijn voor eene belangelijke voorstelling vatbaar; maar zij, die in die zaken (hetzij te regt of niet) iets verhevens, of zelfs maar de voorstelling van iets verhevens zien, worden door spotternij niet tot een ander denkbeeld gebragt. De spot baart ergernis en verbetert geene dwaling. De waarheid van deze uitspraak vinden wij reeds in onze [illegible] belang en minder teederen aard dan die van de godsdienst of eenig geloofsbelijdenis.

In kalme tijden reeds moet dit, bij de behandeling van soortgelijke zaken op den voorgrond staan, hoeveel te meer dan in tijden als deze, waar reeds zoo vele hartstogten in beweging en gisting gebragt zijn, en waar één onvoorzichtig woord onoverzienbare gevolgen hebben kan! » Er zijn tijden" zegt *Labruyère*, » waarin » men een geheel rijk zoude kunnen omverre werpen, zonder dat » iemand er zich aan gelegen zoude laten liggen; weer andere » tijden, dat men geen uithangbord zoude kunnen verhangen, » zonder alles te verliezen (*)" Voor den opmerkzamen beschouwer behoeft het geen betoog, dat wij niet in dien eersten tijd leven.

Zoo wij wel onderrigt zijn, heeft het bewuste artikel in de Gorinchemsche Courant, onder de Roomsch-Katholijken veel misnoegdheid verwekt. Met regt. Deze of gene onder hen het spoor bijstere, of met misdadige oogmerken bezielden, moge den opstand der Belgen toejuichen; de groote massa in Oud-Nederland *kan* het niet. Kan het niet, zeggen wij; omdat de zegepraal dien omwenteling den ondergang van alle geopenbaarde Godsdienst, hoedanig ook door bijzondere benamingen onderscheiden, is. Men late zich door die, voor de geestelijkheid in België aanvankelijk verkregene voorregten niet verblinden; de heerschende geest hunner revolutie is verzaking van God en Zijne dienst, zoo onbewimpeld door eenen *Robaulx* beleden, zoo openlijk door *le Globe*, (en, in navolging van deze door de belgische dagbladen) in hare verklaring, *dat de tijd des Christendoms opgehouden had*, geleeraard.

Voor de Katholijk kan zich, evenmin als de Protestant, met zulk eene zegepraal, met zulk eene leer vereenigen. In dezen bestaat tusschen hen geen verschil. Getuigen de vele katholijken in de gelederen onzer strijders! Getuige het gedrag van dien geestelijke, die den wederspannigen schutters, dezer dagen, om hunne misleidingen en deelneming in den algemeenen strijd, een der grootste gebeden hunner kerk onthield.

Onder die [illegible] in ons noorden bestaat, keuren wij den aange-

(*) *Il y a des temps, où les moindres sauts que pourroient faire quelques particuliers, ne sauroient changer ni renverser un état, parce que tout demeure ferme: il y a des temps, où un simple particulier, par un seul saut, peut renverser un état.*

slagen toon der *Gorinchemsche Courant* ten hoogsten af. Indien de redactie van dat blad werkelijk de zaak des vaderlands behartigen wil, vervalle het niet weder in dien toon, die noch in overeenstemming is met de wezenlijke strekking des blads, noch overeenkomstig met de leer van Hem, wiens naam te dragen *alles* christenen hoogste roem uitmaakt, en wiens hoofdvoorschrift *liefde* is.

De Eerste Kamer der Staten-generaal heeft reeds eene vergadering gehouden, waarin de minister van buitenlandsche zaken dezelfde mededeelingen gedaan heeft, als in de gewigtige zitting der Tweede Kamer van Donderdag, den 20sten dezer, waarvan het verslag in een bijvoegsel bij dit nommer wordt medegedeeld.

— Het bevestigt zich, dat er te Biervliet, in Staats-Vlaanderen, een voorposten-gevecht tusschen onze troepen en de muitelingen heeft plaats gehad, doch van weinig belang is geweest. De generaal-majoor *Destombes*, die zich den 18den wederom naar Staats-Vlaanderen had begeven, is den 19den te Middelburg teruggekeerd.

— Wij vinden in de Staats-Courant van heden het volgende:

» De kwade trouw der Zeeuwsche muitelingen verpligt ons bij herhaling, melding te maken van het schenden, aan hunne zijde, van het grondgebied van Oud-Nederland.

» Te Groot-Zundert komen zij bijkans dagelijks met patrouilles. De Generaal Wildeman, Opperbevelhebber van Breda, heeft last gegeven om de beveilhebbers van de posten, welke die patrouilles uitzenden, wegens het overschrijden der grenzen, voor het laatst te waarschuwen, en te verwittigen, dat dit anders met geweld zal worden geweerd.

» Te Bladel zijn den 17den nogmaals zes dier roovers geweest, kunnende men hen met geen anderen naam bestempelen, daar zij den heer *Hanewinkel*, Griffier van het vredegeregt aldaar, met de bajonet op de borst, eenig geld afgeperst, en hetzelfde geweld bij zekeren Israëliet, *Emanuel de Groot*, hebben gepleegd.

» Op het aanrukken der brigade Marechaussée uit Oirschot, hebben de muitelingen zich van Bladel verwijderd."

— Het *Journal de la Haye* verrijkt den lezer in zijn nommer van vrijdag ll., uit Parijs, medegedeelden brief van den generaal *Sebastiani* aan den heer *Rogier*, op de volgende wijze: » Mijnheer, ik vind uwe handteekening onder aan eenen hoogst onbeschaamden brief; indien gij dezen brief niet dadelijk logenstraft, verzoek ik u mij, in het vervolg, nooit anders dan met den gewonen post te schrijven en nooit weder eenen voet over mijnen drempel te zetten."

— De op de Meerselsche Dreef gelegen hebbende Belgische troepen zijn gisteren, Vrijdag morgen, op een weinigtal na, weder vertrokken. Zij zeiden af te trekken, om dat nu tusschen Holland en België alles geschikt was geworden en dat de achterblijvenden slechts tot bezetting der grenslinie dienen moesten.

— In eene stad uit de getrouwe gewesten van Nederland (sommige betweters zeggen, dat het *Gorinchem* is; wij staan er echter niet voor in) heeft men, ter gelegenheid van den laatsten jaardag van H. K. en K. H. de prinses van *Oranje*, geene vlag op den toren geplaatst. Op den laatsten jaardag van Z. K. H. den Prins van *Oranje* moet dat mede niet gebeurd zijn. Men wil, dat zulks beide keeren *vergeten* zou zijn! Nu, het moge zoo zijn, maar van harte wenschen wij dan de regering dier stad een beter geheugen toe; vooral in tijden als deze is *vergeetachtigheid* een groot gebrek in regeringen.

— Het fransch dagblad *le Globe* zegt, dat in onderscheidene gezelschappen hier stad, het gerucht liep, van een traktaat van bondgenootschap tusschen Engeland en Frankrijk, ten [illegible] inval van Rusland in Polen te beletten. Ook zeide men, dat, bij eene nieuwe schikking de zaken van Polen [illegible] zaken van Saksen, zou komen, welke staten in die van Pruissen zouden worden ingelijfd. Nog werd er bijgevoegd, dat de Saksische provincien in dat geval, aan Frankrijk terug zouden [illegible]

Overigens behelzen de fransche nieuwspapieren loopende tot den 18den, zeer weinig belangrijks, immers voor ons publiek. De fondsen waren eenigzins williger.

— Sommige buitenlandsche als fransche en ook belgische bladen houden een manifest in van den Prins van Oranje aan zijne volken. Wij deelen het onzen lezeren zonder eenige aanmerkingen mede en zonder ook voor de echtheid van dit stuk in te staan.

Manifest van den Prins van Oranje.

» De jongste gebeurtenissen in België zijn door afgrijzen van mij, voor mijn geslacht en voor het volk aangevolgd geworden.

» Ik heb niet opgehouden deze rampen te betreuren; intusschen heb ik, te midden mijner droefheid, nimmer de troostrijke hoop verloren, dat eens de dag zou aanbreken, waarop aan de zuiverheid mijner gevoelens regt zou gedaan worden en wanneer ik personeel zou kunnen medewerken, om de inwendige verdeeldheden te genezen en aan den vrede en het geluk een land te hergeven, waaraan ik door de heilige banden van pligt en genegenheid verbonden ben.

» De keus van een Vorst is, sedert de scheiding van België van Holland, het voorwerp van moeijelijkheden, die het noodeloos is te herhalen.

» Zou ik, zonder laatdunkenheid, de hoop behouden kunnen, dat de op mij gevestigde keus de best mogelijke waarborg voor de oplossing der moeijelijkheden die U omringen, geven kunnen.

» Onmogelijk kan er getwijfeld worden dat de vijf groote mogendheden, die zoo belangloos hunne pogingen verenigd hebben, om de rampen die ons bedroeven, af te weren en wier vertrouwen zoo noodzakelijk moet behouden worden, in deze schikking het beste middel niet zien, om onze inwendige rust en een algemeenen Europischen vrede te waarborgen.

» Ik heb de toegenegenheid van een groot deel der bevolking geenszins verloren. Versche en uitgestrekte mededeelingen van de voornaamste steden des lands hebben mij er een overtuigend bewijs van gegeven en ik vleije mij te gelooven dat dit gevoel toenemen zal, wanneer mijne intentien genoegzaam zullen bekend wezen. Met die bedoeling is het dat ik eene levendige begeerte gevoel om mijne wenschen hier bloot te leggen.

» Het voorledene, voor zoo veel het mij betreft, zal der vergetelheid gewijd zijn. Ik zal geen personeel onderscheid doen plaats grijpen, dat op een vroeger staatkundig gedrag zou gegrond wezen. Al mijne pogingen zullen strekken om in dienst van den staat alj diegenen te behouden, wier talenten en ervaring die onderscheiding zullen verdiend hebben.

Ik verzeker der Catholijke kerk en derzelver bedienaars van de bescherming des gouvernements, bereid zal ik wezen om tot alle maatregelen mede te werken die de vrijheid van de eeredienst zullen waarborgen; mijne eerste begeerte zoo wel als mijne eerste pligt zou het wezen, om mijne pogingen te vereenigen aan die der wetgevende vergadering om instellingen, op de nationale onafhankelijkheid gegrondvest, te voltooijen en om aan onze buitenlandsche betrekkingen alle mogelijke zekerheid te verschaffen.

» Ter verwezenlijking dier wenschen, wacht ik met vertrouwen de hulp der mogendheden af wier handeling alleen strekt tot handhaving van het Europisch evenwigt en tot behoud van den algemeenen vrede.

» Het is voor hen van belang om België sterk, onafhankelijk en gelukkig te maken. Dat is de zekerste waarborg voor de veiligheid van allen. Al wat strekken kan om eene onknooping te verwijderen, moet noodwendig die heilzame uitwerkselen verlammen zoo niet geheel vernietigen, en bij de beschouwing van de middelen tusschen België, met de vestiging van deszelfs onafhankelijkheid, de weldaden van eenen vasten en duurzamen vrede kunnen verzekeren, zou het overtollig wezen van eenig ander middel te denken, aangezien hetzelve, in de tegenwoordige omstandigheden, het minst blootgesteld schijnt te zijn aan de toenemende moeijelijkheden en gevaren van een langer verwijl.

» Ik heb mij met al die vrijmoedigheid uitgedrukt, welke de toestand vorderde, en tegenover de belgische natie geplaatst. Mijne gansche macht grondt zich op deszelfs verlichte wijze van inzien in de belangen van deszelfs land en op hunne zucht naar onafhankelijkheid. En ik beschik met hen te verzekeren, dat ik, in den stap dien ik doe, minder door mijn bijzonder belang heb gedreven geworden, als wel door eene vurige en opregte begeerte, om een einde te zien stellen aan de rampen van dit land, door heilzame maatregelen van vrede en vereeniging.

Winter, Prins van Oranje.

Londen 11 *Januarij* 1831.

— Het belgische blad behelst een verhaal van een gevecht, dat op den 8sten dezer aan deze zijde van Maastricht tot heeft plaats gehad, en waarbij de kolonel *Pletinx* met onderscheidene andere belgische officieren, gevangen zouden zijn. Onze troepen zouden door den generaal van *Saksen-Weimar* gecommandeerd zijn geworden. Die generaal bevond zich, zoo ons gemeld wordt, niet [illegible] op den 19den, in 's Hage.

[illegible] Brussel, den 16den Januarij.

Extract uit het verslag der 51ste Zitting van het Nationaal Congres, gehouden den 19den Januarij.

Wordt gelezen eenen brief van eenen franschen kurassier van Parijs, welke schrijft, dat het geheele fransche leger tot onzen bijstand zal komen, indien men ons dit willen laat halen.

De kolonel *Vandermeeren* en de generaal *Vandersmissen*, als mede een groot aantal officieren van het leger, officieren der schutterijen en andere ingezetenen van Brussel, vragen den hertog *van Leuchtenberg* tot koning van België.

De centrale afdeeling brengt haar algemeen verslag uit over de voorstellen van den heer *Duval de Beaulieu*, en van den heer *Rodenbach*. Het eerste had in de afdeelingen weinig bijval gevonden, zoodat de voordragt deswegens was, om tot de orde van den dag over te gaan; het tweede had meer bijval gevonden, doch de sectien verlangden een langer uitstel tot het kiezen van een opperhoofd.

[*Onze lezers zullen zich te binnen brengen, dat het eerste voorstel strekt, om diplomatieke berigten, wegens de meening der mogendheden, aangaande de keuze van eenen vorst in te winnen, terwijl het andere strekte, om deze keuze te verhaasten.*]

Eenige leden der sectien hadden den dag der verkiezing op heden den 20sten willen bepaald hebben, anderen op den 1sten Februarij; een lid op maandag aanstaanden. De centrale sectie stelde mits met algemeene stemmen voor, dat de vergadering permanent zou verklaard worden en dat zij zich met geene andere zaken zou ophouden, voor dat de keuze van een opperhoofd gedaan was. Werd eindelijk besloten, dat de definitieve dag tot het verkiezen van eenen souverein, op den 20sten dezer maand Januarij zou plaats hebben. Ook is er besloten, om, volgens het voorstel van den heer *Duval*, geene commissarissen naar Londen, maar wel, zoo spoedig mogelijk, naar Parijs te zenden.

De heer *Lebeau*, afgevaardigde van Huy, heeft, in deze zitting, het navolgend voorstel gedaan:

Art. 1. Het nationaal congres roept tot den belgischen troon, onder den titel van *Angustus I*, Koning der Belgen, den heere *August van Leuchtenberg*.

2. De hertog *van Leuchtenberg* zal tot Koning der Belgen worden geproclameerd en zal er de magt en de prerogatieven van uitoefenen, zoodra hij den eed, om de constitutie na te komen, in den boezem van het nationaal congres zal hebben afgelegd.

3. Eene deputatie van vijf leden zal zich onmiddelijk naar den hertog *van Leuchtenberg* begeven, ten einde hem het tegenwoordig decreet bekend te maken, hem de reeds aangenomen artikelen der constitutie, mitsgaders de decreten wegens de schutterijen mede te deelen en het besluit van den hertog te vernemen.

Sommige leden wilden dit voorstel, volgens gewoonte, naar de afdeelingen verzonden hebben, anderen, in grooten getalle, welke het voorstel sterk geappuijeerd hadden, wilden hetzelve, uithoofde van het gewigt der zaak, in handen eener speciale commissie hebben gesteld. [*Het groot gedruis, dat dienwegens in de vergadering zoo wel als op de tribunes, welke door den president krachtig tot de orde moesten worden geroepen, ontstond, heeft belet, de dispositie der vergadering te verstaan.*]

— Gisteren heeft alhier eene onrustbarende gisting geheerscht; daar zijn onruststokers opgemerkt, die het volk oprujen en tooneelen van wanorde voorbereiden. Daar zijn talrijke en zelfs dreigende volksverzamelingen op het plein voor het stadhuis en elders. Des avonds hebben gedruischmakende volkshoopen langs straten en markten geloopen, en, zoo de rust der stad niet gestoord geworden is, heeft zij echter groot gevaar geloopen. Baarblijkelijk is het, dat de haar regeringloosheid hakende partij den grond rijp, hare kracht bepreefd en zich tot het uitoefenen van geweld en oproer voorbereid. Vreemd is het, dat er, dat er, gedurende deze staat van gisting, geene enkele patrouille der schutterij in beweging gezet is.

Gend, den 19den Januarij.

Met ongeduld verwacht men de opening der Schelde; zij zal werkelijk plaats hebben op den 20sten, omdat de mogendheden zulks bevolen hebben en koning Willem zich aan hunne verbintenis niet zal willen blootstellen. Overigens zal dit niet veel aan die opening, zoo als de mogendheden ze hebben [illegible] verliezen. En inderdaad het protocol [illegible] Willem de scheepvaart op de Schelde herstelt, [illegible]

der tolregt en onderzoek dan die welke vastgesteld waren in 1814, voor de vereeniging van België aan Holland.

Tolstond na de uitdrijving der Franschen, hadden de heeren Hollanders door eene menigte van indirecte maatregelen, tolregten, onderzoekregten, gedwongen vertraging, enz. de vaart op de Schelde op eene wijs belemmerd, bijna met de uitsluiting van dien stroom gelijkstaande. Zij bestonden zelfs nog langen tijd na de vereeniging der beide landen, schrijvers werden er vervolgd, omdat zij met nadruk die onregtvaardigheid hadden in het licht gesteld, en het was niet dan met groote spijt, en veel later, dat de Hollanders tot de vrije en geheele opening van de rivier schenen toe te stemmen.

't Is derhalve waarschijnlijk dat de vrijheid der Schelde, die wij zullen verkrijgen, alleen de vrijheid van 1814 zal wezen, eene sluiting evenarende, met uitzondering der kosten die de Koning van Holland verpligt zou wezen te doen, wanneer hij de sluiting met geweld, als tegenwoordig, bleef volhouden. Men merkt ook in het protocol op dat er niets bepaald is betrekkelijk de opening van het Gentsche kanaal, zouden onze onderhandelaars nog eens om den tuin geleid zijn geworden? Binnen weinig dagen zullen wij er wel wat van vernemen. *Vrij patriote.*

Mengelingen.

DE HERVORMING.

Men heeft in de laatste tijden de vrijzinnigheid van den omwentelingsgeest in vele staten van Europa, met hetgeen daarvan ook elders het middelijk of onmiddelijk gevolg geweest is, te meermalen beschouwd als een gevolg en nadere ontwikkeling van de kerkhervorming in de XVI. eeuw. Men heeft beweerd dat in deze de kiemen dier algemeene zucht der volken, tot eene volkomen vrijwording, welke men thans met zoo veel drift in een groot gedeelte van Europa najaagt, moesten gezocht worden. Deze stelling heeft eensdeels groot nadeel aan de leer der hervorming gedaan, vooral bij R. C. schrijvers, als *de Bonald* en *von Schlegel*, anderdeels krachtig medegewerkt tot de verspreiding van de beginselen der Fransche wijsgeeren; naardien menig een ter goeder trouwe meende het Pausselijke gezag, in de beginselen der R. C. kerk in de hand te werken, door het tegengaan dier vrijzinnige denkbeelden. Nog heden ten dage vindt dit gevoelen maar al te veel ingang: het is dus der moeite wel waard met korte woorden aan te toonen dat het liberalismus, hetwelk zich over Europa verspreid heeft, zijnen oorsprong geenzins aan de hervorming der kerke verschuldigd is.

Nooit hebben de hervormers den geest der oproers aangemoedigd: nooit hebben zij de onderdanen tegen hunne wettige overheid trachten in te nemen. Zij erkenden de gehoorzaamheid aan God, als de eerste en hoogste verpligting en leidden daaruit tevens de gehoorzaamheid af, aan de bestaande oppermagt in den staat, en de verpligting tot wederstand tegen elk gezag, dat zich vijandig aankantte tegen den Koning der Koningen en zijn rijk op aarde. Bekend zijn de pogingen van Luther om de oproerigheid en onlusten, die zich op verscheidene plaatsen in Duitschland vertoonden, teven te gaan en tot bedaren te brengen. Niet minder sterk ijverde de groote hervormer van Genève tegen dit verderfelijke kwaad. „Aan de eene zijde (zegt hij) woelen zinneloze barbaarschheid en woede, om de van God zelf geheiligde orde omver te werpen, aan den anderen kant schamen zich de vleijers der Vorsten niet, hunne magt onbepaald te verheffen, door dezelve tegen de Opperheerschappij van God den Heer zelven over te stellen. Beide deze verkeerdheden moet men met kracht tegen werken, op dat de eenheid der geloofsleere niet te gronde ga." (1)

Zie daar de eerste middelweg! Zulke gevoelens koesterden al de ware hervormers van dien tijd in meerder of mindere mate, en het is alleen de jammerlijkste verbastering der reformatie welke deze beginselen verloochent.

Het is er zoo verre van af dat de kerkhervorming het liberalismus, als wettigen afstammeling erkennen zoude, dat integendeel, er, meer dan eenige andere leer geschikt is, om de rust der staten te bevorderen. Want behalve de algemeene bekendmaking der H. S., welke overal onderwerping en gehoorzaamheid aan aardsche magten, zoo wel als aan de Goddelijke en den hemel predikt; legde zij ook den stevigsten slagboom tegen staatsberoerten en omwentelingen door het wegnemen eener despotieke magt over de menschen gelooven, door het opheffen van den strijd des wereldlijken gezags te Rome met de oppermagt in de verschillende staten, en eindelijk door de verklaring en verbetering der Vorsten dier harer leer aannamen, en de reinheid van de zeden der volken

(1) Inst. Chr. IV. c. 20.

Prins Willem I., die edele beschermer van hervorming en Godsdienstvrijheid, verklaarde openlijk: *dat het schijnt redelick te wesen, dat men subject is, ende verbonden, particulier te doen alle de geboden en ordonnantien des Meesters.* (2) En hoe duchtig veel hebben onze voorvaderen niet uitgestaan eer zij er aan dachten hunnen wettigen Vorst en heer af te zweren!

En de Fransche revolutie, die heilloze bron van handelingen en gruwelen overal daar zij invloed kreeg, waar is zij ontstaan? Is het niet in Frankrijk? Schrijven wij deze verfoeijelijkheden aan ongeloof en de verachting van elke stellige Godsdienst toe, nergens zijn deze vergiftige planten zoo welig opgeschoten als in de landen waar de misbruiken en ongeloovigheden de overhand hadden.

Het is dus niet de ware hervorming, maar eene schaduw, die men voor hare leer in de plaats gesteld heeft; niet het oorspronkelijke Christendom, maar eene verbastering van hetzelve, welke bij loszinnigheid in het Godsdienstige ook in de staatkunde een liberalisme veroorzaakt hebben, die zeker op de doodelijkste wijze besmet.

Vragen wij dus naar de behoefte onzer tijden, zij is deze: Ons als ware hervormden, die de Godsdienst niet tot een handel van spoorloosheden maken, even zoo ijverig het monarchaal bestel en de heilige orde van den staat te verdedigen en te handhaven tegen de ongebondenheid, als onze voorvaderen zich om het geloof en de gewetensvrijheid tegen het dwanggezag in staat en berk verzet hebben. *Zóó* zullen wij waardiglijk in hunne voetstapfen treden: zoo zullen wij hunne beginselen ontwikkelen, en schoon bij veranderde omstandigheden eenigzins verschillend, getrouwelijk toepassen!

UITNOODIGING.

In de Leydsche Courant van den 30sten November ll. leest men dit voorstel, ten einde aanleiding te geven tot eene meer algemeene voorbidding voor het vaderland. Wij wenschen hier nog een voorbeeld aan de hand te doen, hetwelk ons te dien einde navolgingwaardig voorkomt.

Zeker heer heeft dezer dagen eenige boeken en andere goederen naar eene stad in Duitschland, waar men ze behoefde, gezonden. Hij heeft tevens aan den Predikant verzocht, den prijs derzelve hem niet over te maken, maar in tegendeel aan de armen, vooral aan de arme vromen in zijne gemeente, uit te deelen, onder dringend verzoek, in hunne gebeden zonder ophouden te zijn voor het heil van Nederland.

Op deze wijze zoude men een nog veel algemeener dan dankbaar gebed tot den alouden redder van Nederland en Oranje kunnen doen opgaan, waarvan zich eenmaal gewis schoone vruchten zouden vertoonen.

(*medegedeeld Artikel.*)

LETTERKUNDIG BERICHT.

Ter nagedachtenis van Mr. J. HINLOPEN, overleden den 21 December 1808, door Mr. W. BILDERDIJK. — Te *Rotterdam* bij A. F. H. SMIT 1829, 18 bladz. in 8° de prijs is

In Oogstmaand 1808 bezong *Hinlopen* het verlies van zijnen vriend, den dichter *Bilderdijk*, en betaalde weinige weken daarna, den tol aan de natuur. In het begin des volgenden jaars 1809, kwam de 2e klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut, voor het eerst na den dood van haren verdienstelijken voorzitter, den zaligen *Hinlopen*, bijeen, en het was te dier gelegenheid, dat *Bilderdijk* de nagedachtenis van zijnen vriend huldigde, in eene ontboezeming, die den afgestorvene en den achtergebleven vriend gelijkelijk eer aandoen. Hoewel dit verdienstvolle dichtstukje twintig jaren teruggehouden is, willen wij evenmin onderzoeken, als de zonderlinge houding der 2e klasse van het Instituut verdedigen, die, in plaats van zich met de uitgave van deze hulde te belasten, zulks aan den dichter zelven heeft overgelaten. Het is (dit zij in het voorbijgaan gezegd) te hoopen, dat de tegenwoordige tijdsomstandigheden, hoe treurig op zich zelve, ook leven en beweging hebben hervoortgebragt, ook op dat hoofddeel van Hollands wetenschappelijk bestaan eenigen invloed ten goede zullen uitoefenen, en dat werkzaamheid daar niet enkel *aangeprezen* zal worden.

Wat nu de hier aangekondigde dichtstukjes (dat van *Hinlopen* aan *Bilderdijk* is hier bijgevoegd) betreft, deze zijn een beantwoordelijk

altijd met genoegen moest ontvangen worden. Ook de kunst laat hier echter niets te wenschen over.

Het slot:

o Volgen wij die klikkring, volgen wij
dien broeder na, zoo lang er adem vij
zij, aan zijn boeke, zijn deugd en kundigheên
zijn beeld, bij ons, de harten ingeprent;
En blijve steeds, wie ook ons chor geleid'
Hoffijne naam de leus der werkzaamheid!

wordt, zoo als gezegd is, door het meergemelde geleende ligchaam niet vergeten.

Hoeveel zoo veel aangelijke afwisseling in dagelijksche gebeurtenissen mag onze Vest thans haar schouwtooneel geopend zien. De krijgsman, die bij de vele vermoeijenissen, welke hij met liefde voor zijn vaderland trotseert en de ingezetenen, welke de oorlogstooneelen een geruimen tijd in zijne nabijheid zag, en reeds lang naar een goed einde haakte, kunnen zich eenige weinige uren als het ware in andere tijden verplaatst zien. Deze geven wij dan ook het gezelschap van Mejufvrouw *Ottingh*, die deze taak zeer wel vervulde. Niet alles willen wij voor schoon uitgevoerd houden, maar wij kunnen haar onze goedkeuring niet onthouden wegens de uitvoering van *Victorijn*, waarin de heer en Mejufvrouw *Lambotte*, bijzonder in de rollen van *Leonhard* en *Victorijn*, uitmunten, en niet minder Mejufvrouw *Bourg* in *Erosine*, blijspel van dien naam. Wij wenschen dat het gezelschap, door de keuze van niet te zware stukken, in een talrijker bezoek, belooning voor hunne waarlijk ijverige pogingen moge vinden.

VADERLANDSCHE GIFTEN.

Door de zorg van den heer *J. B. van Loghem* te Haarlem is wederom ontvangen geworden:

48 Paren wanten van E. J. S.; 6 paren van P. S.; 20 paren van H. D. uit M.; 15 paren van J. M. B.; 8 paren van N. N. — 24 Slaapmutsen van P. S.; een pakje pluksel van N. N.; een id. van N. N.; tween id. van C. R.; een pakje windsels en compressen van P. R.; 80 paren wolle sokken van eenige dames uit Amsterdam, onder de letters A. N. (NB. in het pak zijn slechts 76 paren bevonden.)

Bij den ondergetekenden zijn wederom, onder hartelijke dankbetuiging, uit Rotterdam, ontvangen:

Twee en twintig paren gebreide handschoenen, benevens een en twintig elten laken; waarvan, even als op de vorige wijze, vervaardigd worden elf borstrokken, welke zullen worden afgegeven aan de onlangs alhier en thans in het Ginneken en Rijsbergen gestationneerde troepen.

Terheijden bij Breda, den 20sten January 1831.

H. Wessels, Predikant.

Op het fort *Liefkenshoek* is ontvangen:

Van den Heer A. Bakhuijzen te 's Hage,

10 paren Sokken,
25 —— wollen Handschoenen en
12 wollen Slaapmutsen.

Uit Nijmegen, een baaltje, gemerkt R. V., inhoudende 283 paren Sokken, met de bijvoeging van de volgende dichtregelen:

Op wachters, op uw Schans, bevriend met koude en kommer,
Die wankt, opdat het Zuid om Noorden niet verhoog',
Al krimpt de felle vorst u pees en zenuw krommer,
Uw zorg is . . . Krijgsman, en uw post heet . . . *Liefkenshoek!*
Ontvang ook onze hulp dien rang — die post verzoeten,
Als ge in den hollen nacht op 't wachtuur pal moet staan;
Ontvang, uit *Nijmeegs* vest, deez' deksels voor uw voeten,
Neem ze als een kleine proef van grooter dankbaarheid aan!

welke geschenken, door de gezamenlijke bezetting, aan de geëerde gevers hartelijken dank wordt betuigd.

De Kommandant van het fort Liefkenshoek,
. . . Bauer, Kapt.

De ingezetenen der stad Deventer, welke zich onder het bestuur van den heer *van Munster Jordens* bijverig hebben, hunne voor Vorst en Vaderland uitgetrokkene medeburgers, in het barre winterjaargetijde, met verwarmende kleedingstukken en andere goederen te ondersteunen, betuigt de ondergetekende uit en door naam der uitgetrokkenen, zijnen hartelijken dank voor het aan hun toegezonden en voor het bewijs van belangstelling, dat gemelde ingezetenen daardoor toonen in hun te stellen, gevende ik hun tevens de verzekering, dat het de schutters steeds tot een aangenaam aandenken aan hunne weldadige Stadgenooten zal verstrekken.

Uithoofde der abusive opgave, in een der laatste nommers van de Arnhemsche Courant vermeld, laat ik hier volgen de opgave der van de ingezetenen uit bovengemelde stad ontvangene geschenken, als:

462 paren wollen Sokken,
254 —— —— Handschoenen en,
32 stuks —— Slaapmutsen.

Bergen-op-Zoom den 7 January 1831.

De kommanderende Officier van het bataillon mobiele Overijsselsche Schutterij,
Baron ——.

Van eenige menschenvrienden te Meerdervoort en Zwijndrecht, 50 blaauwe Slaapmutsen.

Uit Rotterdam van de gezusters van een vrijwillige Jager bij het Leidsch Studentenkorps, 12 paren Wanten.

* * Heden, beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen Zoon, Vrouwe E. C. J. VAN WICKEVOORT CROMMELIN geb. ELEMANS.

Strekkende deze kennisgeving tevens voor betrekkingen en vrienden.

Amersfoort 20 Jan. 1831.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

HOUTVERKOOPINGEN.

De Agent van 't Domein te Breda, zal op de navermelde dagen, uren en plaatsen ten overstaan van de respective Heeren Burgemeesters publiek verkoopen, als:

Op Donderdag den 3de Februarij 1831 smorgens om 10 ure, ten stadhuize van Breda,

13 Kavelen SCHAARHOUT, in het Liesbosch onder Princenhage.

13 Kavelen DITO in het Mastbosch en onderhorige plantaadjen onder Prinsenhage Ginneken en Zundert.

22 Kavelen DITO in het Ulvenhoutsbosch onder Ginneken.

Op Zaturdag den 5de Februarij 1831 smorgens om 10 ure, ten huize van de plantaadjemeesters in het Mastbosch.

Onderscheidene Kavelen DITO, EIKEN- en MASTEN BOOMSTAMMEN, STOMPEN, MUTZAARD, BRANDHOUT, enz. in de Lies- Mast- en Ulvenhoutse Bosschen.

En op Maandag den 7 Februarij 1831 smorgens om 10 ure, ten huize en herberge van de Kinderen ANSSEMS aan den steenweg op den Haansberg onder Gilze.

24 Kavelen SCHAARHOUT in de Bosschen van Gilze en Rijen.

Alles bij billetten breeder omschreven, zijnde bij de Domeinale plantaadjemeesters in de respective Bosschen nadere informatie en aanwijzing te bekomen.

Breda, den 21 Januarij 1831.

De Agent voornoemd,
M. S. M. I. S.

TOONEELSTUK.

Met Hooge Toestemming zullen de Hollandsche Tooneelisten, onder directie van Mejufvrouw A. C. OTTINGH, het genoegen hebben te verloonen: Op Maandag den 24 January 1831, CLEMENCE en WALDEMAR, of Vaderlievde beproefd door Schilderkunst, bereemd Tooneelspel in drie Bedrijven, door *Pellettier Valmelanges*. Na hetzelve, HET VERKEERD APTHES, blijspel met zang. Op Vrijdag den 28 January 1831, DE OPPENBERGSCHE FAMILIE, of Frederik de Groote in het Kampement bij Molwitz. Bereemd Tooneelspel in drie bedrijven, door C. *Freudenberg*. Na hetzelve, De Feestviering der Overwinning bij Molwitz, door *Frederik de Tweede* Koning van Pruissen. Ballet Pantomime met Militaire Evolutien en Wapendans, gemonteerd en gearrangeerd door *L. J. Lambotte*.

* * Bij BROESE & COMP. te Breda zijn te bekomen:

I. De zeer uitvoerige KAART *van de* PROVINCIE LIMBURG. . . . . *f* 4,90

II. Het Plan van *Antwerpen* en behoeve van het Zuidelijk en algemeene Wapening. 4,90

III. Kaart van de Steden en Vestigen, uitgemaakt hebbende het Zuidelijk frontier der voormalige 7 Provincien der vereenigde Nederlanden. . . . . *f* 1, 30

De Haagsche Courant verschijnt van 1 Januarij 1831, vijf malen in elke week; te weten: des Zondags, Dinsdags, Woensdags, Donderdags en Vrijdags. Hierin worden aangenomen Advertentien, en andere berichten opgegeven. De prijs is 19 stuivers per post, door het geheele Koningrijk. Alle Advertentien behoorlijk en formeel gesteld, worden geplaatst tegen 20 Engels per regel. Alle inzendingen geschieden franco aan de uitgevers van gemelde Courant.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.